

Fråga bl.a. om en handläggare vid en arbetsförmedling brutit mot tystnadsplikten

---

Anmälan

AA framförde i en anmälan till JO klagomål mot handläggaren BB vid arbetsförmedlingen i Norrköping, en enhet inom Länsarbetsnämnden i Östergötlands län bl.a. för att denne diskuterat hans ärende med utomstående och därigenom brutit sin tystnadsplikt. Av anmälan med bilagor framkom bl.a. följande.

BB hade ringt till flygbolaget Air Express i Norrköping AB (Air Express) och frågat om det var riktigt att AA blivit utlovad anställning där. AA hade berättat för BB att han varit i kontakt med företaget och att han ombetts återkomma då han avslutat sin utbildning. Han hade inte blivit lovad anställning och inte heller påstått detta inför BB.

BB hade fått vetskap om att en viss person, CC, hade följt med AA till ett möte med chefen för arbetsförmedlingen. BB ringde då CC och frågade på vilket sätt denne kände AA samt förklarade att än hade han inte skickat det sista brevet till AA före sin pensionering. Därefter skickade BB ett brev, daterat den 25 november 1998, med följande innehåll till CC.

Ett flertal av Dina tidigare kollegor här på AF är förvånade över att Du agerar i ärendet AA. I och för sig har ju dom tillgång till all den information som finns i ärendet.

Jag tycker Du skall be AA att redogöra för de perioder han försörjt sig genom vanligt arbete med lön under hela 90-talet. Alltså arbeten där AF inte varit inblandade med några stöd till arbetsgivaren. Motkolla sedan gärna med oss.

Vid vårt telefonsamtal nämnde Du själv ordet ”styvfar”. Som sådan tycker jag att Du bör rekommendera AA att lägga en del av sin energi på att skaffa sig ett arbete. Som det verkar går all hans kraft åt att ”krångla” med olika myndigheter. Detta har även påtalats till mig från annat håll.

AA anförde därefter att BB utan hans samtycke den 25 november 1998 kontaktat socialförvaltningen och lämnat uppgifter om hans ärende.

Utredning

Efter remiss till Länsarbetsnämnden i Östergötlands län anförde biträdande länsarbetsdirektören DD bl.a. följande.

BB:s enda avsikt med samtalet med Air Express var att för AA:s bästa undersöka möjligheterna till framtida anställning.

BB anser numera att brevet till CC var onödigt och ångrar att han skickade det. Länsarbetsnämnden anser att brevet kan ifrågasättas.

BB uppfattade samtalet med socialförvaltningen som en del av den information som lämnats tidigare.

AA uppgav i en kommentar till remissvaret bl.a. att han inte lämnat någon fullmakt till BB att utbyta uppgifter om honom med socialförvaltningen. Han bifogade bl.a. en skrivelse från flygchefen vid Air Express, i vilken denne intygar att BB vid telefonsamtalet undrade om AA blivit lovad arbete som pilot vid företaget.

I ett beslut den 5 september 2000 anförde *JO Berggren* bl.a. följande.

Enligt 7 kap. 10 § sekretesslagen (1980:100) gäller sekretess i ärende om bland annat arbetsförmedling och hjälp och stöd vid arbetslöshet för uppgift om enskilda personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon honom närstående lider men. En presumtion för sekretess gäller således i denna typ av ärenden.

Vad som avses med personliga förhållanden skall bestämmas med ledning av vanligt språkbruk. Enligt förarbetena till sekretesslagen kan uttrycket avse vitt skilda omständigheter som t.ex. en persons adress eller sjukdomsyttningar (prop. 1979/80:2 del A s. 84). I praxis har uttrycket även ansetts omfatta det förhållandet att en person är inskriven som arbetssökande vid en arbetsförmedling (Regeringsrättens årsbok, RÅ 1994 not 295).

I sekretesslagen finns vissa bestämmelser om begränsningar i sekretessen. Av 1 kap. 5 § följer att sekretess inte utgör hinder mot att en uppgift lämnas ut, om det är nödvändigt för att den utlämnande myndigheten skall kunna fullgöra sin verksamhet. Enligt 14 kap. 1 § hindrar sekretess inte att uppgift lämnas till annan myndighet, om uppgiftsskyldighet följer av lag eller förordning. Likaså får enligt 14 kap. 3 § sekretessbelagd uppgift lämnas till myndighet, om det är uppenbart att intresset av att uppgiften lämnas har företräde framför det intresse som sekretessen skall skydda.

Sekretess kan vidare enligt 14 kap. 4 § efterges av den enskilde. Ett sådant samtycke till att lämna ut uppgifter behöver inte vara uttryckligt. Också ett tyst, s.k. presumerat samtycke får godtas.

Bestämmelserna om sekretess kompletteras av regler om personligt ansvar för röjande av sekretessen. Enligt 20 kap. 3 § brottsbalken skall den som uppsåtligt bl.a. röjer uppgift som han är pliktig att hemlighålla enligt lag eller annan

författning dömas för brott mot tystnadsplikt till böter eller fängelse. Begås sådan gärning av oaktsamhet är straffet böter. I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

Av utredningen framgår att BB tagit ett flertal kontakter med utomstående rörande AA:s ärende.

Vad gäller Air Express uppfattar jag remissvaret på så sätt att BB ansett att kontakt kunde tas utan att det var till men för AA. Utredningen ger inte stöd för att denna bedömning inneburit att sekretesslagen har åsidosatts. Uppenbarligen har dock BB med kontakten med företrädaren för Air Express brustit i omsorg när det gäller utlämnande av uppgifter rörande AA:s ärende. Jag stannar i denna del vid detta kritiska uttalande.

När det sedan gäller brevet till CC kan det sättas i fråga om inte BB lämnat ut uppgifter för vilka det förelegat sekretess. Jag har dock inte funnit tillräckliga skäl att gå vidare i den delen. Jag har emellertid när det gäller innehållet i brevet reagerat skarpt mot de nedlåtande omdömena om AA, men också mot tonen i övrigt. Dessa mycket anmärkningsvärda omständigheter ger mig anledning att understryka vikten av att den personliga integriteten respekteras vid en arbetsförmedlings kontakter med de arbetssökande och i övrigt och att personalen därför vinnlägger sig om att uppträda professionellt och korrekt. Jag vill särskilt anmärka att uppmaningen till CC att avstå från att biträda AA knappast synes förenlig med arbetsförmedlarens uppgift att hjälpa den inskrivne till arbete.

BB lämnade slutligen i november 1998 den informationen till socialförvaltningen att han till arbetslöshetskassan ifrågasatt AA:s rätt till arbetslöshetsersättning samt att AA uppgett till arbetsförmedlingen att han arbetat men trots det på kassakorten angett att han varit arbetslös. Möjligen avses i remissvaret att BB uppfattat saken så att någon form av samtycke från AA:s sida till uppgiftslämnandet förelegat. Som anføres ovan måste en eftergift av sekretessen inte vara uttrycklig. Av utredningen framgår att socialförvaltningens handläggare deltagit i tidigare möten med AA på arbetsförmedlingen och att de också vid flera tillfällen tagit kontakt med förmedlingen för att få uppgifter om AA:s ärende där. Jag har därför viss förståelse för att BB kunnat uppfatta det så att ett tyst samtycke förelåg till att kontakta socialförvaltningen.